

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **S. I.**, nar. X, st. příslušnost X
pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2022, č. j. OAM-521/ZA-ZA10-P15-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Obavy žalobce, že by ve vlasti nemohl svobodně uplatňovat svou víru, žalovaný neshledal vzhledem k situaci v zemi původu opodstatněnými.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Uvádí, že do České republiky přicestoval kvůli svému náboženskému přesvědčení a potřebě ho svobodně vyznávat. Žalobce se sice hlásí k sunnitskému islámu, který je v zemi povolený, ale nemůže jej praktikovat svobodně podle imámů, kteří ho vykládají v souladu s jeho přesvědčením. Žalobce tajně poslouchal v Uzbekistánu zakázané přednášky od imámů. Za to mu v zemi původu hrozí vězení a větší trest než za vraždu. Žalobce se nejprve přestěhoval na Ukrajinu, kde od 28. 6. 2021 do 12. 2. 2022 legálně pobýval. Ukrajinu byl však nucen opustit z důvodu válečného konfliktu. Žalobce žádá o případné udělení doplňkové ochrany podle § 14 zákona o azylu. Navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

3. Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že dle veřejně dostupných informací je vyznávání sunnitského islámu v Uzbekistánu povoleno a většina tamních obyvatel se otevřeně k tomuto náboženství hlásí. Fakt, že žalobci údajně nevyhovuje forma přednášení „nových představitelů imámu“, kteří původnímu náboženství (čistému islámu) moc nerozumí, nezakládá důvod udělení azylu. Tím spíše pokud žalobce nikdy nebyl státními orgány či bezpečnostními složkami za svoji víru jakkoli diskriminován, natož pronásledován. Naopak v průběhu správního řízení žalobce uvedl, že mohl bez potíží navštěvovat mešitu a modlit se tam. Žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný proto navrhuje, aby krajský soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
5. Žaloba **není** důvodná.
6. Žalobce v poskytnutí údajů k žádosti uvedl, že vyznává sunnitský islám a nikdy nebyl politicky aktivní. Uvedl, že v Uzbekistánu nemůže svobodně žít a poslouchat, co chce. Pokud by u něj v telefonu našli něco zakázaného, tak by jej uvěznili. V Uzbekistánu zakazují některé náboženské přednášky. V pohovoru k žádosti žalobce doplnil, že poslouchání přednášek zakázaných imámů je považováno za větší zločin než vražda. Žalobce proto přednášky poslouchal tajně. Do mešity mohl chodit a modlit se tam, ale nemohl poslouchat ta kázání, která chtěl. V Uzbekistánu doposud žádné problémy se státními orgány neměl.
7. Takto vylíčeným příběhem žalobce je zásadně předurčen rozsah, ve kterém se žalovaný žádostí žalobce musí zabývat a taktéž rozsah informací, které si za tím účelem žalovaný musí obstarat, neboť je to žadatel o mezinárodní ochranu, kterého primárně stíhá v řízení břemeno tvrzení. Žalobce zmiňuje výhradně problémy související s náboženským vyznáním – obává se perzekuce v souvislosti s poslechem přednášek zakázaných imámů.

8. Ve vztahu k neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu je podstatné, že žalobce ve vlasti nebyl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, neboť sám výslovně uvedl, že nebyl nikdy politicky aktivní.
9. Žalobce nebyl pronásledován ani dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Opět lze vycházet z jeho vlastní výpovědi – žalobce doposud neměl v zemi původu žádné problémy, tím méně problémy dosahující intenzity pronásledování.
10. Ke shledání odůvodněného strachu z pronásledování však není nutné, aby byl žalobce již v minulosti vystaven konkrétním aktům pronásledování. Dostačuje, pokud by bylo prokázáno, že mu pronásledování z azylově relevantních důvodů v případě návratu s přiměřenou pravděpodobností hrozí. Posuzování pronásledování má totiž prospektivní povahu, posuzuje se jeho riziko v budoucnu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2017, čj. 1 Azs 227/2017 – 33). Přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku v podobě pronásledování je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006 – 82).
11. Žalobce se obává postihu v souvislosti s poslechem náboženských kázání, která jsou podle jeho tvrzení v zemi původu zakázána. Dle krajského soudu je poslech kázání součástí projevu náboženského vyznání ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Při posuzování odůvodněného strachu z pronásledování je proto rozhodující, zda by mohl být žalobce v zemi původu s přiměřenou pravděpodobností vystaven negativním důsledkům dosahujícím intenzity pronásledování v souvislosti s touto činností (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soud ze dne 29. 8. 2019, čj. 9 Azs 39/2019 – 77).
12. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyzdvihuje zejména to, že žalobce dosud v zemi původu žádným problémům nečelil, neměl problém s opakovaným vycestováním, k sunnitskému islámu se vedle žalobce hlásí také většina populace v Uzbekistánu a potíže žalobce jsou toliko subjektivního charakteru, tj. aktuální náboženská situace neodpovídá jeho představám. Toto vypořádání nepovažuje krajský soud za úplně ideální, neboť vyzdvihuje zejména žalobcovu minulost a pomíjí jeho tvrzení o tom, že některé náboženské přednášky (jiný než oficiální výklad sunnitského islámu) jsou v zemi zakázány a za jejich poslech hrozí trest odnětí svobody. Korektní by bylo (pokud žalovaný nezpochybnil věrohodnost žalobcovy výpovědi) tato tvrzení konfrontovat se shromážděnými informacemi o zemi původu důkladněji, než učinil žalovaný v napadeném rozhodnutí.
13. Informace o zemi původu shromážděné žalovaným přitom oporu pro závěry napadeného rozhodnutí, totiž že žalobci nehrozí s ohledem na vyličený příběh pronásledování ve shora uvedeném smyslu, dle krajského soudu poskytují (zejména Informace norského Centra informací o zemích původu L. ze dne 20. 12. 2019 a Informace Centra informací o zemích původu a analýzu v oblasti migrace Lifos švédské Migrační rady ze dne 14. 12. 2019).
14. Z těchto informací vyplývá, že Uzbekistán nepochybně není svobodnou zemí, která obecně ctí lidská práva. Je znám velmi propracovaným systémem sledování obyvatelstva i případy politických vězňů, kteří jsou vězněni z důvodu skutečné nebo domnělé politické či náboženské činnosti. Za režimu předchozího prezidenta Kamirova do roku 2016 docházelo k masivním represím zejména politické opozice, která v důsledku toho prakticky zanikla.

Následně se úřady zaměřily na duchovenstvo, které praktikovalo jinou formu islámu než ten, který byl oficiálně uznáván.

15. Po nástupu prezidenta Mirzijojeva podle informací sledování obyvatelstva zesláblo, již by se nemělo stát, že by osoba byla zadržena a vězněna, aniž by cokoliv spáchala. Vedle toho došlo k propuštění tisíců politických a náboženských vězňů odsouzených za extremismus. Dle informací o migraci a návratu nelze vyvodit závěr, že by všichni navrátníci se žadatelé o azyl byly vystaveni represáliím. Postup příslušných orgánů je nesnadno předvídatelný, rozhodující jsou ovšem jiné faktory, např. v jakém prostředí se jedinec v zahraničí pohyboval. Úřady jsou velice obezřetné co se týče podezření z napojení na určitou formu náboženského extremismu. Uzbeckí občané se radikalizují zejména v Rusku a Turecku. Lidé, kteří se integrovali mezi extremisty v zahraničí, mohou být v případě návratu zatčeni a vyslýcháni. Mladí muži mohou být předmětem kontrol, což se ovšem dle zdrojů nevyskytuje ve velkém měřítku, jedná se spíše o výsledky a dohled. V případě návratu může být nebezpečná příslušnost k „náboženskému kultu nebo skupině“.
16. Vztaheno k příběhu žalobce, žalobce do žádné z rizikových skupin, kterým by mohlo hrozit nebezpečí v případě návratu, nespadá. Žalobce není duchovním a nevyvíjí v tomto směru žádnou činnost, náboženskou tematiku nešíří, není spojen s žádným náboženským hnutím nebo kultem. Nepobýval v rizikových oblastech (legálně pobýval a pracoval na pravoslavné Ukrajině), úřady si jej nepochybně nespojují ani s extremismem, neboť do země původu přicestoval z Ukrajiny dne 12. 2. 2022 „*kvůli odpočinku, na dovolenou*“, a znovu ji opustil až dne 4. 5. 2022, přitom běžně chodil do mešity a modlil se tam a neměl ve vlasti žádné problémy.
17. Informace o zemi původu hovoří o tom, že určitým represím (zejména v minulosti před rokem 2016) čelili duchovní a členové náboženských spolků vyznávajících veřejně jinou formu islámu než tu oficiální. Tyto represe poté významně polevily, třebaže státní orgány obyvatelstvo stále ve značné míře sledují. Skutečnost, že by žalobce (který dosud žádné problémy neměl) v současné době mohl v případě návratu do země původu čelit problémům dosahujícím intenzity pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu či vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu pouze proto, že si v soukromí pouští videa s náboženskou tematikou (byť oficiálně neuznané verze stejné větve islámu, kterou vyznává většinové obyvatelstvo) se ve světle relevantních informací o zemi původu jeví krajskému soudu vysoce nepravděpodobně. Byť tedy odůvodnění napadeného rozhodnutí vykazuje nezanedbatelné rezervy, v rozsahu skutečností uváděných žalobcem v průběhu řízení, s ohledem na to, že žalobce si byl dle vlastních slov před podáním žádosti o mezinárodní ochranu v zemi původu na téměř tři měsíce odpočinout na dovolenou a žádným problémům nečelil, a především s ohledem na shromážděné informace o zemi původu, dle krajského soudu z hlediska zákonných požadavků ještě ob stojí.
18. Žaloba v nynější věci sestává z prezentace azylového příběhu žalobce a strohého konstatování, že žalobce žádá o případné udělení doplňkové ochrany. Nad rámec shora uvedeného proto krajský soud odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž jakkoli je Uzbekistán nadále obecně hodnocen jako nesvobodná země, poměry v zemi, k jejichž zlepšení došlo po nástupu prezidenta Mirzijojeva k moci v září roku 2016, již nadále neodůvodňují obecné přiznávání doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2019, č. j. 5 Azs 392/2018 – 30, ze dne 7.

5. 2020, č. j. 7 Azs 59/2020 – 26, ze dne 17. 6. 2020, č. j. 4 Azs 51/2020 – 30, ze dne 1. 9. 2020, č. j. 4 Azs 82/2020 – 50, ze dne 19. 1. 2022, č. j. 6 Azs 101/2021 – 37, nebo ze dne 25. 1. 2023, č. j. 6 Azs 32/2022 – 33).

19. Ve vztahu k ostatním formám mezinárodní ochrany žalobce v průběhu řízení před žalovaným ani v žalobě nic neuvedl.

V. Závěr a náklady řízení

20. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
21. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 1. června 2023

Mgr. Filip Skřivan, v.r.
samosoudce